

Pieniądze z funduszy strukturalnych przeznaczone są także dla powiatów. Musimy o tym pamiętać i sami upominać się o nie i zabiegać. Pisaliśmy już, że w Regionalnych Programach Operacyjnych mogą znaleźć się pieniądze na drogi powiatowe. Szczególny kęs trafić się może powiatom, które leżą na obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich, dzięki specjalnej puli na tzw. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Problem w tym, że jeśli starostowie sami nie będą zabiegać o miejsce dla siebie, zostaną pominięci.

Zintegrowane inwestycje terytorialne, to nowy pilotażowy instrument polityki spójności wprowadzony na okres 2014-2020, wspierający rozwój miast i ich oddziaływanie na najbliższe otoczenie. Ma zachęcać samorządy leżące na miejskich obszarach funkcjonalnych do bliskiej współpracy: wspólnego budowania strategii rozwoju obszaru i wspólnej realizacji przedsięwzięć rozwojowych. Potwierdzeniem premiowania projektów sieciowych ma być przeznaczenie na ich dofinansowanie extra puli pieniędzy poza alokacją dla regionu na RPO. Ale to wyróżnienie dotyczy wyłącznie współpracy samorządów w aglomeracjach wojewódzkich. Natomiast mechanizm ZIT może być stosowany na innych obszarach miejskich w regionie, ale wtedy finansowany musi być wtedy z budżetu RPO.

Jakie projekty w ramach ZIT

Tematyka podejmowanych przedsięwzięć powinna opierać się na katalogu jedenastu tzw. celów tematycznych polityki spójności. W wytycznych do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych resort rozwoju określił możliwe dziedziny projektów, informując, iż strategia ZIT powinna dotyczyć minimum dwóch z poniższych kierunków:

- rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny (np. wprowadzenie zintegrowanych kart miejskich, budowa systemów „parkuj i jedź”, parkingów i ścieżek rowerowych);
- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów obszaru funkcjonalnego, czyli projekty rewitalizacyjne na wybranych obszarach obszaru (projekty łączące działania typowo inwestycyjne z miękkimi – np. przebudowa lub adaptacja budynków w zaniedbanej dzielnicy oraz aktywizacja zamieszkujących ją osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym);
- poprawa stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym (np. gospodarka odpadami, usuwanie azbestu, ochrona istniejących terenów zielonych w miastach, wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne);
- wspieranie efektywności energetycznej (kompleksowa modernizacja energetyczna w budynkach mieszkaniowych polegająca np. na ocieplaniu budynków, wymianie okien i oświetlenia na energooszczędne, przebudowie systemów grzewczych);
- wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawę dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym (np. promocja produktu turystycznego wspólnego dla całego obszaru funkcjonalnego, poprawa systemu informacji dla cudzoziemców, poprawa jakości sanitariatów publicznych, usprawnienia dla osób niepełnosprawnych, bezpłatny dostęp do Internetu);
- wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji (np. rozwój usług oferowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu).

Zintegrowane i komplementarne, czyli ostateczne "sprawdzam" wobec powiatów

Kategoria: Felietony

Opublikowano: środa, 18, wrzesień 2013 00:00

Jarosław Komża

Odśloni: 2029

Najważniejszym kryterium oceny projektów do realizacji w ramach mechanizmu ZIT będzie zintegrowany charakter i komplementarność. Samorządy, które będą chciały wspólnie realizować ten mechanizm współpracy i dostaną niego "zielone światło" władz regionalnych, będą musiały przygotować strategię i powołać partnerstwo. Jego forma prawna uzależniona powinna być od stopnia delegowania przez zarząd województwa na partnerstwo zadań z poziomu RPO – czy będzie to tylko wybór projektów, czy coś więcej. W zależności od tej decyzji może to być porozumienie, ale równie dobrze stowarzyszenie, związek międzygminny lub spółka.

Często, wbrew wytycznym, pojęcie "związek ZIT" sprowadzane jest, może na skutek upraszczającego skojarzenia, do związku komunalnego, do którego nie wszystkie samorządy mają dostęp. Z informacji od Państwa wiemy, że w niektórych z tworzących się obecnie partnerstw na rzecz wspólnego rozwoju obszaru funkcjonalnego przy wykorzystaniu mechanizmu ZIT, powiaty są pomijane. Dlatego pojawia się pytanie o możliwość i zasadność uczestniczenia w realizacji mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych samorządu powiatowego.

Czy można wyobrazić sobie na obszarze aglomeracji wojewódzkiej czy tym bardziej subregionalnej planowanie wewnątrznie spójnego katalogu zintegrowanych i komplementarnych, a więc nawzajem się uzupełniających się przedsięwzięć, np.: transportowych - bez udziału dróg powiatowych albo projektów zmierzających do kompleksowej poprawy dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym - bez ujęcia usług, za które odpowiedzialny jest samorząd powiatowy?

Powiaty mają do odegrania swoją rolę w spójnym i zrównoważonym rozwoju każdego miejskiego obszaru funkcjonalnego. Nie powinniśmy o tym zapominać. Czy ta możliwość, a nawet konieczność ujęcia roli powiatów, zostanie dostrzeżona przez władze miejskie i regionalne, zależy także od samych liderów powiatowych. Od ich umiejętności budowania rzeczywistych partnerstw powiatowo-gminnych i integrowania lokalnej wspólnoty wokół planu jej rozwoju. Dziś starostowie usłyszeli "sprawdzam".

Zainteresowanym poznaniem szczegółów mechanizmu ZIT, polecamy lekturę [wytycznych MRR](#).

Jarosław Komża